

अथेति तत्राश्यादौ तमेवपरमेष्ठिनमेव परमुक्तं अव्ययं मोक्षं क्रमतः इच्छन् ॥ २२ ॥ अमृतात्परमेष्ठिभावात् आपेक्षिकामृतात् अमृतकैवल्यमुपव्यामृतं शांतीभूतः निष्कामः निरात्मवान् आत्मा बुद्धिस्तद्वा न् अहंकारस्तद्वर्जितः अतएव ब्रह्मभूतः निर्द्वन्द्वः सुखदुःखाद्यतीतः निरामयः द्वैतदर्शनहीनः ॥ २३ ॥ ब्रह्मैव स्थानं ब्रह्म स्थानं अनावर्त आदत्ति शून्यं ॥ २४ ॥ जापकानां पार्थतिक फलमाह चतुर्भिरिति च तूर्भिः प्रत्यक्षागमानुमानचेतोभिः लक्षणैः लक्ष्यते नेनेति व्युत्पत्त्या ज्ञापकैर्हीनं रूपगुणसंबंधजडत्वादिभिः पूर्वोक्तैर्विरहितं अतएव षड्विधैर्भिः अशनापिपासाभ्यां प्राणधर्माभ्यां शोकमोहाभ्यां चित्तधर्माभ्यां जरा मृत्युभ्यां देहधर्माभ्यां च हीनं च तदन्यत्वात् अतएव प्राणाद्यात्मकषोडशकगणैर्नैव तेऽशनादयः सहितास्तैः प्राणाद्याश्च प्राणाच्छ्रद्धांस्वबायुज्योतिरापः पृथिवीद्रियमनोऽन्तर्मन्त्राः कर्मलोकेषु नामचे

अथ तत्र विरागी सगच्छति त्वयं संशयं ॥ परमव्ययमिच्छन् स तमेवाविशते पुनः ॥ २२ ॥ अमृताच्चा मृतं प्राप्तः शांतीभूतो निरात्मवान् ॥ ब्रह्मभूतः स निर्द्वन्द्वः सुखी शांती निरामयः ॥ २३ ॥ ब्रह्मस्थानमनावर्तमेकमक्षरसंज्ञकं ॥ अदुःखमजरं शांतं स्थानं तत्प्रतिपद्यते ॥ २४ ॥ चतुर्भिर्लक्षणैर्हीनं तथा षड्विधैः स षोडशैः ॥ पुरुषं तमतिक्रम्य आकाशं प्रतिपद्यते ॥ २५ ॥ अथ नेच्छति रागात्मा सर्वतदधि तिष्ठति ॥ यच्च प्रार्थयते तच्च मनसा प्रतिपद्यते ॥ २६ ॥ अथ वाचेक्षते लोकांस्सर्वान् निरयसंज्ञितान् ॥ निस्पृहः सर्वतो मुक्तस्तत्र वैरमते सुखं ॥ २७ ॥ एवमेवामहाराज जापकस्य गतिर्यथा ॥ एतत्ते सर्वमाख्यातं किं भूयः श्रोतुमर्हसि ॥ १२८ ॥ इति श्रीमहाभारते शांति० मोक्षधर्मप० जापकोपाख्याने नवनवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११९ ॥ ॥ १३ ॥ युधिष्ठिर उवाच किमुत्तरं तदा तौ स्मचक्रतुस्तस्य भाषितं ॥ ब्राह्मणो वाथ वाराजा तन्मे ब्रूहि पितामह ॥ १ ॥ अथ वा तौ गतौ तत्र यदेतत्कीर्तितं त्वया ॥ संवादावातयोः को भूत्किं वा तौ तत्र चक्रतुः ॥ २ ॥ भीष्म उवाच तथेत्येवं प्रतिश्रुत्य धर्मसंपूज्य च प्रभो ॥ यमं कालं च मृत्युं च स्वर्गं संपूज्य चार्हतः ॥ ३ ॥ पूर्वयेचापरे तत्र समेता ब्राह्मणर्षभाः ॥ सर्वान्संपूज्य शिरसाराजानं सो ब्रवीद्विजः ॥ ४ ॥ फलेनानेन संयुक्तो राजर्षे गच्छ मुस्यतां ॥ भवता चाभ्यनुज्ञातो जपेयं भूय एव ह ॥ ५ ॥ वरश्च मम पूर्वो हि दत्तो देव्यामहाबल ॥ श्रद्धातेजपतो नित्यं भवत्विति विशांपते ॥ ६ ॥

तिश्रुत्युक्ताः आकाशं कारणं ब्रह्माति क्रम्य पुरुषमनुपाधिचिन्मात्रं प्रतिपद्यत इति संबंधः ॥ २५ ॥ नेच्छति पुरुषप्राप्तिमिति शेषः सर्वसर्वालोकं तत् आकाशाख्यं कारणं अधितिष्ठति तदभिमाना भवति यच्चेत्यनेन सयदिपितृलोककामो भवति संकल्पादेवा स्य पितरः समुत्तिष्ठंतीत्यादि श्रुतेरर्थः सत्यकामः सत्यसंकल्पश्च विद्वानिति दर्शितं ॥ २६ ॥ अथ वेति परवैराग्यवतः सर्वलोकत्यागोपि भवतीत्याह तत्र निर्गुणे ॥ २७ ॥ १२८ ॥ इति शांति० मो० नै० भा० नवनवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११९ ॥ ॥ १३ ॥ किमिति उत्तरं समालोकास्तवास्य चेति विरूपवाक्यश्रवणानंतरं तौ इक्ष्वाकु धैर्यपलादी तस्य विरूपस्य भाषिते वचने विषये ॥ १ ॥ यदेतत् सद्यो मुक्तिं क्रममुक्ति लोकांतरप्राप्तिरिति त्रयं ॥ २ ॥ अर्हतः पूज्यान् ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥